

Αξιότιμε Κύριε,

Ἄπο καιροῦ ἐσκεπτόμεθα νὰ προσθῶμεν εἰς ἔκδοσιν τῶν Ἀπάντων τοῦ ἔξαδέλφου μας καὶ θείου, Ἐμμανουὴλ Δ. Ροΐδου. Ἡ ἀνάγκη τοιαύτης ἐκδόσεως ἐφαίνετο τοσούτῳ μᾶλλον ἐπείγουσα εἰς πάντας τοὺς ἀγαπῶντας τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα, καθ' ὅσον, ἐκτὸς τῆς Παπίσσης Ἰωάννας, τῶν Εἰδώλων καὶ τοῦ α' τόμου τῶν Παρέργων, τὰ λοιπὰ τῶν ἔργων, δηλαδὴ τὸ πλεῖστον καὶ πιθανῶς τὸ πρωτοτυπότερον τῶν προϊόντων τοῦ καλάμου τοῦ Ροΐδου, τεθαμμιένα ἐντὸς περιοδικῶν, ήμερολογίων καὶ ἐφημερίδων, εἶναι σήμερον σχεδὸν ἄγνωστα εἰς τὴν νεωτέραν γενεāν καὶ κινδυνεύουσι ν' ἀπολεσθῶσι διὰ παντός.

Ἡ συλλογὴ τοῦ διεσπαρμένου ὑλικοῦ, ἀπαιτοῦσα χρόνον καὶ κόπον πολύν, μόλις σήμερον ἐπερατώθη. Δυστυχῶς, παρ' ὅλον τὸν καταναλωθέντα χρόνον καὶ κόπον καὶ παρ' ὅλην τὴν προθυμίαν, μεθ' ἡς πολλοὶ φίλοι, ἐκτιμῶντες τὴν σπουδαιότητα τῆς ἔργασίας, μᾶς ἐβοήθησαν, δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν δτὶ τὸ ἔργον συνεπληρώθη τελείως. Ἄφ' ἑνός, τρία διηγήματα, ὃν ἔχη σώζονται εἰς τὰ χειρόγραφα τοῦ Ροΐδου, δηλαδὴ: Ὁ Σύλλογος τῶν κοντῶν φουστανίων, τὸ Ἔγχειρίδιον Διηγηματογραφίας καὶ δ Θάρατος Πιθήκου, οὐδαμοῦ ἀνεύρωμεν δημοσιευμένα. Ἅφ' ἑτέρου, δ Ροΐδης, ὡς γνωστόν, ἐδημοσίευσε καὶ ἀνυπογράφως πλεῖστα πολιτικὰ ἀρθρα καὶ ἀνταποκρίσεις, ὃν μέρος, ἴδιως τὰ εἰς ἐφημερίδας τοῦ ἔξωτερικοῦ σταλέντα, δὲν κατορθώσαμεν νὰ συλλέξωμεν. Παρακαλοῦμεν λοιπὸν θερμῶς τοὺς τυχὸν γνωρίζοντας τοιαῦτα ἀρθρα νὰ λάθουν τὴν καλοσύνην νὰ μᾶς τὰ ὑπόδειξουν.

Ἐξ ἀλλού, τὸ Ἔργον τοῦ Ροΐδου θὰ ἔμενε κολοθόν, ἐὰν δὲν περιείχε καὶ ἀπάνθισμα τῶν ἐπιστολῶν του. Ἡ ἀλληλογραφία αὕτη δὲν διεξήγετο μόνον Ἑλληνιστί. Ἐκ δὲ τῆς δημοσιεύσεως γραμμάτων, Γαλλιστί, Ἰταλιστὶ ἢ Ἀγγλιστὶ γραφέντων, θὰ καταφανῇ ἡ κοινφότης, μεθ' ἡς ὁ συγγραφεὸς τῶν Εἰδώλων ἔχειρίζετο καὶ τὰς ἔνας ἀκόμη γλώσσας. Παρακαλοῦμεν λοιπὸν τοὺς κατέχοντας ἐπιστολὰς τοῦ Ροΐδου νὰ στείλωσιν ἢ τὰ κείμενα (ἐπὶ ταχείᾳ ἐπιστροφῇ) ἢ τούλαχιστον ἀντίγραφον αὐτῶν, εἰς τὸν Κον. Α. Ἀνδρεάδην Καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου, ο δόδος Σταδίου Ἀθηναῖ, πρὸς δὲν δύνανται ν' ἀπευθυνθῶσι καὶ οἱ γνωρίζοντες σιανδήποτε ἐνδιαφέρουσαν λεπτομέρειαν περὶ τοῦ βίου τοῦ Ροΐδου, ὡς καὶ πᾶν τὸ περὶ αὐτοῦ γραφέν.

Κατὰ τοὺς παρόντας ὑπολογισμοὺς τὰ "Απαντα θ' ἀπαρτισθῶσιν ἐκ τεσσάρων τόμων ἥπτοι:

Τόμ. α') **Η Πάπισσα Ιωάννα** καὶ ἄλλαι ἴστορικαι μελέται. (Ο τόμος οὗτος θὰ περιλάβῃ καὶ τὰς ἐπιστολὰς Ἀγρινιώτου, ώς καὶ τὸν ἐξ ἀφορμῆς τῆς Παπίσσης πρὸς τὸν Barbey d' Aurevilly ἀγῶνα).

Τόμ. β') Τὸ κριτικὸν ἔργον τοῦ Ροΐδου. (Ο τόμος οὗτος θὰ περιλάβῃ, ἐκτὸς τῶν **Εἰδώλων** καὶ πολλῶν ἄλλων γλωσσολογικῶν ἢ φιλολογικῶν μελετῶν περὶ ἡμετέρων ἢ ξένων συγγραφέων, καὶ καλλιτεχνικὰς κριτικάς).

Τόμ. γ') Διηγήματα καὶ πνεῦμα τοῦ Ροΐδου. (Ο τόμος οὗτος θὰ περιλάβῃ ἐκτὸς τῶν **Συριανῶν διηγημάτων**, τοῦ **Νεκροθάπτου** καὶ τῶν ἄλλων διηγημάτων καὶ ἀπάνθισμα τοῦ **Ασμοδαίου**).

Τέλος δ' δὲ τόμος θὰ περιλάβῃ τὸ ἀριστα τῶν λοιπῶν ἔργων τοῦ Ροΐδου καὶ δὴ τῶν πολιτικῶν του μελετῶν καὶ ἀρθρων ώς καὶ ἀπάνθισμα τῆς ἀλληλογραφίας.

Τυπολογίζομεν δτὶ δ α' τόμος, οὐ θὰ προηγήται καὶ βιογραφία τοῦ Ροΐδου, θ' ἀρχίσῃ ἐκτυπούμενος περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1910. Παρακαλούμεν δθεν τοὺς δυναμένους νὰ παράσχωσιν τὰς αἰτηθείσας πληροφορίας νὰ στείλωσιν αὐτὰς εἰς τὸν Κ^{ον} Ἀνδρεάδην τὸ ταχύτερον.

Διατελοῦμεν, ἀξιότιμε Κύριε, μετὰ πάσης τιμῆς.

J. A. Βενιζέλος
A. M. Αντρεάδη

Ἀξιότιμον Κύριον